

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4To/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718010749
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Varga PhD., LL.M., MBA
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8718010749.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Vargu, PhD., LL.M., MBA a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Emila Dubňanského, na verejnom zasadnutí konanom dňa 04.07.2023 v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona a iné, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 03.11.2022, sp. zn. 4T/105/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie prokurátora.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 03.11.2022, sp. zn. 4T/105/2018 súd obžalovaného podľa § 285 písm. a/ Tr. poriadku oslobodil spod obžaloby okresného prokurátora, sp. zn. 2Pv/235/17/7706, zo dňa 05.10.2018 pre skutky, že

- v čase okolo 04:00 hod. dňa 24.04.2017 v osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Felícia, modrej farby, evidenčného čísla C. XXX D., zaparkovanom v mieste pri lese nachádzajúcom sa v k. ú. obce Kravany v okrese Poprad, ku ktorému vedie poľná cesta z obce Kravany, si násilím vynútil pohlavný styk od E. F., nar. XX.XX.XXXX tým spôsobom, že po tom, čo nesúhlasila s pohlavným stykom, na prednom sedadle spolujazdca, na ktorom v tom čase sedela, jej stiahol nohavice a nohavičky, rozťahal jej nohy, zabránil jej klásť aktívny odpor chytením jej rúk, ktoré držal za jej hlavou a vedomý si jej neplnoletosti vykonal s ňou súlož bez poškodenia zdravia J.Č.,

- následne obžalovaný najskôr od času 04:00 hod. dňa 24.04.2017 do času 11:00 hod. dňa 24.04.2017 v osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Felícia, modrej farby, evidenčného čísla C. XXX D., na trase z obce Kravany do obce C. A., ako aj v mieste svojho trvalého bydliska na adrese C. A., A. XXX/XX, G. B., bez oprávnenia, vedomý si neplnoletosti E. F., nar. XX.XX.XXXX, jej bránil užívať osobnú slobodu tým spôsobom, že jej neumožnil, aby mohla odísť do miesta svojho trvalého bydliska a taktiež aj napriek jej prosbám jej neumožnil, aby sa mohla ozvať rodinným príslušníkom, podať o sebe informáciu, že je v poriadku a kde sa momentálne nachádza,

čím mal spáchať zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona a zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku riadne a včas, ihneď po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku podal odvolanie prokurátor, ktoré odôvodnil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 12.05.2023. Namietal, že rozhodnutie súdu nepovažuje za správne. Obžalovaný popieral spáchanie trestnej činnosti v priebehu celého konania, s tým, že priznal, že s maloletou E. F. mal pohlavný styk tvrdiac, že bolo to z jej iniciatívy a že na neho podala trestné oznámenie z obavy zo svojej rodiny. Zo

spáchania skutku obžalovaného usvedčovala poškodená E. F., ktorá síce vo svojej druhej výpovedi uviedla, že sex s obvineným mala dobrovoľný ale vo svojej ďalšej výpovedi vykonanej cestou právnej pomoci v ČR ho opakovane z trestnej činnosti usvedčovala a vypovedala v podstatných skutočnostiach zhodne so svojou prvou výpoveďou. Jej výpoveď je potvrdzovaná výpoveďou jej brata B. F., ktorý ju hľadal a našiel a uvádzal aj skutočnosti ohľadom komunikácie s obvineným. Odôvodnenie podania trestného oznámenia poškodenou zo strachu pred otcom je nelogické, pretože, podľa výpovedí svedkov, tento v čase podania trestného oznámenia mal byť v práci v ČR. Komunikácia medzi obžalovaným a poškodenou pred skutkom, ale aj komunikácia medzi obžalovaným a B. F. o hľadaní poškodenej bola preukázaná z výpovede obžalovaného a poškodenej a túto potvrdzujú aj SMS správy, ktoré sú súčasťou spisu. Nesúhlasí s argumentáciou súdu, že poškodená nemohla byť obmedzovaná na osobnej slobode a pritom neuviedla žiaden moment, keď by sa aspoň pokúsila o oslobodenie, pretože z jej výpovedí vyplýva, že tak mohla urobiť niekoľkokrát ale sa bála, nevedela čo má robiť, nemala pri sebe mobil. To, či k skutku znásilnenia môže dôjsť v priestoroch vozidla bez spolupráce s poškodenou ponecháva na úvahe súdu. Pochybnosťou v prospech obžalovaného môžu byť závery znaleckého posudku, v ktorom je uvedené, že ak maloletá klame, je to vedomé, avšak toto klamanie môže byť vedomé práve pri zmenenej výpovedi poškodenej, v ktorej popierala spáchanie skutkov obžalovaným. Z uvedených dôvodov navrhol, aby Krajský súd v Prešove zrušil napadnutý rozsudok, uznal vinu v zmysle obžaloby a uložil obžalovanému trest na spodnej hranici trestnej sadzby, so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Na základe takto riadne a včas podaného odvolania krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Prvostupňový súd odvolaním napadnutý rozsudok odôvodnil tým, že v priebehu celého trestného konania obžalovaný popieral porušenie záujmov chránených trestným zákonom, tvrdil, že k pohlavnému styku s poškodenou došlo dobrovoľne, po vzájomnej náklonnosti, osobnú slobodu poškodenej neobmedzoval a po spoločne prežitej noci ju dovezol v ranných hodinách do domu, kde býval s rodičmi, týmto ju predstavil, komunikoval s bratom poškodenej a poškodenú odviezol na jej požiadanie do obce Kravany, kde jej odvoz zabezpečil prostredníctvom ďalšej osoby. Nielen výpoveďami svedkov, rodičov obžalovaného, ale aj vodiča, ktorý ich viezol do miesta bydliska poškodenej bola preukázaná ich vzájomná náklonnosť. Kým obžalovaný na svojich tvrdeniach zotrval, tak poškodená podstatné momenty popisovala rozdielne. Trestné oznámenie bolo podané jej tetou H. F., ktorá počas dňa vyvolávala u poškodenej rozhodnutie, ktoré bolo podkladom pre telefonické oznámenie trestnej činnosti na polícii. Tento vplyv na poškodenú potvrdila aj H. F.. Normálne správanie poškodenej bezprostredne po stretnutí v ranných hodinách popísali obidvaja rodičia obžalovaného a následne aj svedok, ktorý ju odviezol v popoludňajších hodinách autom do obce Kravany. Obžalovaný mal vozidlo riadiť pri stiahnutých nohaviciach, obliekať sa počas jazdy, následne mal zastaviť, vystúpiť, skontrolovať auto, dokončiť obliekanie a ísť k domu babky, kde poškodenú mal nechať vo vozidle a následne mal prísť pre ňu, obaja boli v dome, kde táto mala rozhovor s babkou a následne po príchode do rodičovského domu jej robil doprovod. Podľa názoru súdu je takmer nemožné, aby počas doby dlhšej ako dve hodiny pri plynutí udalostí, ktoré popisovala poškodená bola nepretržite obmedzovaná na osobnej slobode a pritom neuviedla žiaden moment, kedy by sa pokúsila o oslobodenie, keď sama popisala niekoľko príležitostí od miesta, kde malo dôjsť k pohlavnému styku až po príchod do domu rodičov obžalovaného. Usporiadanie interiéru vozidla v priestoroch pravého predného sedadla nie je, podľa názoru súdu, takým prostredím, kde by bolo možné spáchať skutok znásilnenia, teda konanie násilnej povahy tak, ako to poškodená popisala pri zahľadení jej obrany ako to uvádzala. Z dôkazov nebolo preukázané, že skutky tak, ako sú uvedené v obžalobe sa stali.

Krajský súd, po oboznámení sa s odvolaním napadnutým rozsudkom, ako aj obsahom predloženého spisu konštatuje, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní vykonal celé do úvahy prichádzajúce dokazovanie týkajúce sa skutkov uvedených v obžalobe prokurátora. Boli vykonané dôkazy v rozsahu potrebnom na zistenie a ustálenie skutkového stavu veci a to zákonným spôsobom, pričom ani procesné strany sa v rámci odvolacieho konania nedomáhali vykonania ďalších dôkazov. Z takto procesne zabezpečených dôkazov následne okresný súd vyvodil skutkové okolnosti tak, ako sú uvedené vo výroku napadnutého rozsudku. Tieto majú oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a prvostupňový

súd vyhodnotil dôkazy v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Krajský súd preto považuje tieto skutkové zistenia za správne a zákonné a s nimi sa stotožňuje a keďže okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s jednotlivými dôkazmi, z ktorých pri ustálení skutkového stavu vychádzal vysporiadal, odvolací súd na toto rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu odkazuje. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, vykonané dôkazy vo svojom súhrne jednoznačne nepreukazujú, že skutky uvedené v obžalobe prokurátora, pre ktoré je obžalovaný stíhaný, sa stali. V predmetnej trestnej veci proti sebe stáli antagonické tvrdenia poškodenej a obžalovaného o tom, či k spáchaniu skutkov došlo a ak áno ako. Je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa uvedenom v odvolaní napadnutom rozsudku, že obžalovaný zotrval na svojej výpovedi v priebehu celého trestného konania, pričom poškodená svoju výpoveď dvakrát zmenila, keď najprv tvrdila, že obžalovaný ju mal znásilniť a obmedzovať jej osobnú slobodu, potom že si to vymyslela zo strachu pred svojou rodinou, najmä otcom a následne zase tvrdila, že obžalovaný ju mal znásilniť a obmedzovať na osobnej slobode. Vzhľadom na uvedené, krajský súd zvažoval, ktorej z týchto výpovedí je potrebné uveriť, pričom výpoveď poškodenej je podporovaná iba výpoveďou svedka B. F., brata poškodenej, ktorý uviedol, že išiel pozrieť k autu, kde počul ako sestra kričí a z toho si domyslel, že akoby niečo nechcela, kde následne si všimol, že pravé sedadlo vpredu bolo rozložené, obžalovaný ležal na jeho sestre a keď túto situáciu videl, sestra kričala, že nechce, tak zobral skalú a autu rozbil zadné sklo, kde následne s obžalovaným odišli na aute a sestra sa vrátila domov až poobede okolo 13:00 - 14:00 hod., pričom ju doviezol obžalovaný k zastávke a rozprávala, že to nechcela. K predmetnej výpovedi svedka je potrebné uviesť, že z tejto výpovede jednoznačne nevyplýva, že sestra svedka, teda poškodená mala kričať, že nechce ale z vyjadrenia svedka je zrejmé, že sestra kričala a on si iba domyslel, že akoby niečo nechcela. Naproti tomu výpovede obžalovaného sú podporované výpoveďami ostatných vo veci vypočutých svedkov, keď svedkyňa I. B. a svedok J. B., rodičia obžalovaného, zhodne uviedli, že v inkriminovaný deň ráno priviedol syn, teda obžalovaný, k nim nejakú ženu, ktorej dali raňajky, rozprávali sa, oni boli k sebe milí a následne ona s manželom odišli. Rovnako svedok K. B. uviedol, že bratranec A., teda obžalovaný, ho požiadal aby zaviezol jeho priateľku do obce Kravany, kde ich viezol, pričom počas jazdy si dávali pusy, rozprávali sa a bláznili a následne v osade poškodená vystúpila, vystúpil aj obžalovaný, vonku sa rozprávali, dali si pusu a obžalovaný išiel naspäť s ním domov. Taktiež svedkyňa H. F. uviedla, že poškodená je jej neter a v minulosti prišla k ním domov s nejakým pánom, ktorého predstavila ako priateľa, po čom videla E. plakať, táto jej mala povedať, že ju znásilnili, ale neurčila osobu a po týždni povedala, že klame a že ju neznásilnili, ale bála sa otca, preto ju poslala na políciu, aby išla povedať pravdu policajtom. Za podstatný dôkaz krajský súd považuje znalecký posudok znalkyne z odboru psychológie PhDr. Štiffelovej na maloletú E. F., a jej výpoveď na hlavnom pojednávaní, ktorá uviedla, že pamäťové schopnosti poškodenej sa nachádzajú v pásme podpriemeru, bez prítomnosti porúch pamäte, nahováranie zo strany iných osôb nebolo priamo preukázané, ako možná motivácia zmeny jej výpovede sa javí úsilie vypovedať pravdivo alebo snaha o vedomé popretie skutku s cieľom ochrany osoby obžalovaného pred trestom, prípadne pozitívnej citovej väzby na obžalovaného ale i možný tlak zo strany príbuzných na znegovanie vyšetrovanej udalosti. Nie je vylúčené, že poškodená môže interpretovať skutočnosti, ktoré uviedla vo svojich výpovediach i bez toho, aby takéto skutočnosti prežila, pričom poukázala na úradný záznam spísaný s jej tetou, kde tetá uvádzala, že neter si vyšetrovanú udalosť vymyslela, čo potvrdila aj samotná maloletá počas psychologického vyšetrenia dňa 05.05.2017, že údaje ňou poskytnuté boli nepravdivé a teda vedomé klamala. To, že poškodená má sklony k vedomému klamstvu potvrdzujú zaznamenané rozpory alebo prázdne miesta v čase vo výpovediach menovanej pri presnom opise vyšetrovanej udalosti, ktoré nevedela dostatočne vysvetliť a ozrejmiť, neprítomnosť akýchkoľvek znakov emočnej traumy zo skutku počas výpovede maloletej deň po vyšetrovanej udalosti, extrémne vysoké lži skóre, ktoré svedčí o nadmerne pozitívnej sebareprezentácii pred okolím a sklony k vedomému klamstvu, skutočnosť, že obžalovanému a jeho rodine maloletá klamala, že jej matka je mŕtva a zrejme zatajila obžalovanému svoj skutočný vek, pričom zo znaleckého hľadiska opis vyšetrovaných udalostí maloletou sa nejaví ako opis skutočne prežitého a ak maloletá klame, je to vedomé.

Vzhľadom na uvedené, s poukazom na konštatované dôkazy, najmä na závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Štiffelovej, na skutočnosť, že obžalovaný v priebehu celého trestného konania vypovedal konzistentne, na svojich výpovediach zotrval, pričom poškodená svoju výpoveď dvakrát zmenila, s tým, že v jednej výpovedi uviedla, že celý skutok si vymyslela z dôvodu, že mala obavu pred svojou rodinou a najmä svojim otcom, ktorý jej zakazoval vzťah s obžalovaným, krajský súd dospel k záveru, že s poukazom na zásadu „in dubio pro reo“ sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že nebolo dokázané, že skutky kladené obžalovanému za vinu sa stali.

Vo vzťahu k odvolacej námietke prokurátora, že odôvodnenie podania trestného oznámenia poškodenou zo strachu pred otcom je nelogické, pretože v čase podania trestného oznámenia mal byť v práci v Čechách, krajský súd udáva, že uvedené neznamena, že otec poškodenej by sa o tomto skutku v budúcnosti nedozvedel, navyše z obsahu spisu a výpovedi svedkov vyplýva, že otec poškodenej sa mal vrátiť z Českej republiky do dvoch týždňov.

Krajský súd vo vzťahu k odvolacej námietke prokurátora, že nesúhlasí s argumentáciou súdu, že poškodená nemohla byť obmedzovaná na osobnej slobode, keď sa počas skutku nepokúsila o útek, krajský súd udáva, že sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že poškodená mala viacero možností ujsť z pôsobenia obžalovaného, prípadne oznámiť protiprávne konanie, či už rodičom obžalovaného alebo svedkovi K. B., ktorý ju viezol do obce Kravany domov, pričom práve uvedení svedkovia vypovedali o vzájomnej citovej náklonnosti obžalovaného a poškodenej a o ich vzájomnom správaní a ich výpovede nekorešpondujú s tvrdeniami poškodenej.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne a zákonne a odvolanie prokurátora vyhodnotil ako nedôvodné, preto toto postupom podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je príпустný.